

ТУР «ПАМЯЦІ БЫЛЫХ ВЁСАК»

У наш час, калі цікавасць да гісторыі роднага краю страчваецца і памяншаецца, важна паказаць вучням найбольш трагічныя і цікавыя яе старонкі. Грунтоўнае вывучэнне гісторыі роднага краю, сваіх каранёў, вытокаў дазваляе адчуць кожнаму чалавеку сваю значымасць у гісторыі і асабістым жыцці. Памяць пра былыя вёскі павінна жыць, бо клопат пра мінуўшчыну – святое.

Мэта: прасачыць лёс народа праз лёс вёсак, сядзіб, населеных пунктаў, якія назаўсёды зніклі.

Задачы:

- ✓ пазнаёміцца з гісторыяй стварэння мемарыяла;
- ✓ пазнаёміцца з прычынамі знікнення населеных пунктаў.

У Вілейскім раёне існуе адзіны пакуль у краіне мемарыял “Памяці былых вёсак”. Ён адкрыўся 30 чэрвеня 2009 году. Усяго за апошнія 70 гадоў у Вілейскім раёне знікла 253 вёскі, засталася 400.

На пад'ездзе да Снежкава арганічна ўплёўся ў бярозавы гай арыгінальны па кампазіцыі мемарыял, якога яшчэ не даводзілася бачыць на прасторах нашай Радзімы. Яго пачаткам стаў камень у выглядзе перакуленага звона з назвамі пяці населеных пунктаў Вілейшчыны, што напаткаў лёс Хатыні. Драўляная скульптура ахопленай полымем жаночай постаці дапаўняе кампазіцыю. Так тэму роднай зямлі ўскалыхнуў матыў распачнага болю нашчадкаў на папялішчах той страшнай вайны. Трынаццаць сельскіх саветаў Вілейскага раёна сімвалізуюць трынаццаць камянёў, якія размяшчаюцца па дзвюх спіралях.

Падчас Другой сусветнай вайны 45 вёсак былі спалены фашыстамі, дзве з іх не аднавілі. У час калектывізацыі меншыя вёскі далучалі да большых, высялялі людзей з хутароў. Каля 10 вёсак былі адселены з месца, дзе ў 80-ыя гады было пабудавана Вілейскае вадасховішча. Пры ўсталяванні

памятных камянёў стараліся размясціць вёскі па тых баках свету, дзе яны знаходзіліся ў раёне.

На кожным камені – мемарыяльная шыльда з назвамі зніклых вёсак. Яшчэ адзін камень змяшчае пералік вёсак, якія ўліліся ў рысу Вілейкі. Цэнтральнае месца займае 15-тонны валун са зваротнымі словамі да наведвальнікаў. На бетонным слупе – кола для буслянкі, сімвала вечнага і шчаслівага жыцця. Яно павінна быць менавіта такім у нашчадкаў зніклых вёсак.

У цэнтры мемарыяла – драўляны масток, які вядзе да самага вялікага каменя з запрашэннем прыпыніцца і згадаць тут родную вёску, падумаць пра свае карані. Праз лугавіну з камянямі працякае каменная рачулка. Каля “сельсаветаў” знаходзяцца іх сімвалы: калодзежны журавель з вядром, барана, драўляныя скульптуры... Сэнсавым цэнтрам мемарыяла з’яўляецца хатка. Але калі падысці бліжэй, бачна, што гэта не хатка, а ўсяго толькі

макет, сімвал жылла.

Многія са зніклых сядзіб былі ў мінулым калыскай інтэлігенцыі, крыніцай творчага натхнення выдатных дзеячаў навукі і культуры не толькі нашых, але і суседніх народаў. Сярод іх Ганута – маёнтак Агінскіх, Дзевятні – месца, дзе правёў большую частку свайго жыцця класік польскай і беларускай літаратуры Ігнат Ходзька, Крыстынопаль – тут жыў і пахаваны беларускі паэт-дэмакрат, фалькларыст Адам Гурыновіч.

